

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/25/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8706205661
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8706205661.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: ZACHEM, a. s. Strážske, so sídlom Michalovce, Námestie osloboditeľov 70, IČO: 31 730 191, zastúpený Mgr. Zuzanou Bdžochovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Palkovičova 16, IČO: 36 067 598, proti žalovaným v: 1. rade A. B. C., bytom D., E. XXXX/XX, Notársky úrad JUDr. Viktor Dubas, so sídlom Humenné, Štefánikova 22, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., so sídlom Veľký Slavkov, Školská 257, IČO: 36 858 935 a v 2. rade F. G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., E. XXX/XX, zastúpená Benkóczki, Baláž - advokáti, s. r. o., so sídlom Bratislava - Staré mesto, 29. augusta 36A, IČO: 35 917 148, o určenie neplatnosti právnych úkonov s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 7C/100/2006-548 zo dňa 23.06.2020 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Priznáva žalovanému v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % vo vzťahu k žalobcovi.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o ktorých rozhodne samostatným uznesením.

Svoje rozhodnutie odôvodnil článkom 6 a 8 CSP, § 137 a § 149 CSP, zákonom 114 ods. 1 písm. b), § 118 ods. 3, § 120 ods. 1 z. č. 7/2005 Z.z., § 3 ods. 1 a 3, § 56 ods. 1 až 3, § 64 ods. 1, 2, § 65, § 70 ods. 1, 2, § 71 ods. 1, 2, § 72 ods. 1, 2, § 73 ods. 1 z. č. 323/1992 Zb. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že pre určovací žalobu je základným predpokladom úspechu preukázanie naliehavého právneho záujmu. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektami, to znamená, že žalovaným bude popieraná existencia alebo neexistencia práva, či právneho vzťahu žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi stranami sporu konania je sporný. Určovací žaloba má preventívny charakter a nastáva jej dôvodnosť vtedy, keď sú ohrozené práva alebo neistoty v právnom vzťahu, pričom zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť iným spôsobom. Jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu, ktorá tvorí určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov medzi stranami. V súvislosti k naliehavému právnomu záujmu poukázal aj na rozhodnutie R 22/2017, z ktorého vyplýva, že naliehavý právny záujem nie je daný, ak sa petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a právne hodnotenie neviažu na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatneného práva. Obdobne poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR II.ÚS/590/2017, ktorý uvádza, že účelom je predchádzanie zbytočných sporov alebo sporov bez praktického dosahu. Žaloba nebola odôvodnená žalobcom tak, aby bol zrejмый záujem na určenie neplatnosti jej právnych úkonov, ktoré boli predmetom sporu. Žalovaný v 1.

rade vykonával v rámci svojej činnosti aj vyhotovenie notárskej zápisnice o osvedčení istej právnej skutočnosti. Na samotných úkonoch žalovanej v 2. rade sa nepodieľal a v notárskej zápisnici bolo vlastne konštatované, že prevzal do notárskej úschovy stanovené sumy. Pokiaľ žalobca poukázal na skutočnosť, že v dôsledku použitia neplatného plnomocenstva v minulosti vznikla pohľadávka žalovaného v 1. rade voči žalobcovi z titulu realizovanej notárskej úschovy, ktorá nie je službou bezodplatnou, je možné konštatovať, že v dôsledku reštrukturalizácie žalobcu, táto pohľadávka zanikla. Naliehavý právny záujem nemožno preukazovať tým, že v minulosti bolo na dokumentoch použité obchodné meno žalobcu. Na základe vyššie uvedených skutočností mal za to, že žalobca neosvedčil naliehavý právny záujem na určovacích výrokoch a tak mohol vychádzať len zo skutkového stavu, z princípu kontradiktórnosti a z príslušných ustanovení zákona, ako aj výsledkov vykonaného dokazovania. V konaní postupoval v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov tak jednotlivo, ako aj vzájomných súvislostiach. Pokiaľ prihliadal na predmet sporu a hospodárnosť konania, dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a z tohto dôvodu nebola ani preukázaná naliehavosť právneho záujmu na podanej žalobe. Poukázal aj na názor Ústavného súdu SR I. ÚS/350/08 vo vzťahu k dokazovaniu v občianskoprávnom konaní. Rovnako aj na zásadu spravodlivosti podľa nálezu Ústavného súdu SR IV. ÚS/252/04, I. ÚS/50/04. Pokiaľ žiadal žalobca pripojiť spisy Okresného súdu Michalovce, tieto návrhy neakceptoval, pretože išlo o právoplatné skončené veci a žalobca neuviedol dôvod, čo by malo byť oboznámením týchto spisov dokazované. Právoplatne skončené veci nemôžu ovplyvniť právne postavenie žalobcu v predmetnom spore, ani preukázať naliehavosť právneho záujmu. Pokiaľ išlo o notárske spisy, žalovaný v 1. rade namietal svoju povinnosť zo zákona o mlčanlivosti. Žalovaná v 2. rade konala s neplatným plnomocenstvom, tak nemohla zaviazat' svojimi úkonmi žalobcu a žalobca zase nemohol zbaviť mlčanlivosti žalovaného v 1. rade. Pokiaľ išlo o dôvod pre odročenie pojednávania na žiadosť právnej zástupkyne žalobcu, na deň 23.06.2020, tento neakceptoval a strane žalobcu a právnej zástupkyne to aj oznámil. Podľa názoru súdu prvej inštancie jednoznačne má prednosť v konaní žaloba na naplnenie, pred žalobou o určenie, navyiac žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem a z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 a § 262 CSP, teda v zmysle zásady úspechu, kedy priznal žalovaným ako úspešným stranám nárok na náhradu trov konania.

Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Považoval rozsudok súdu prvej inštancie za nesprávny, jeho závery v rozpore so skutočným stavom veci, z výsledkami vykonaného dokazovania a tým k porušeniu zásady práva strany sporu na spravodlivý proces. Rovnako nevykonával navrhované dôkazy a nemožno súhlasiť s jeho záverom, že neexistuje naliehavý právny záujem na takýchto určovacích výrokoch. Práve naopak, platnosť či neplatnosť týchto úkonov zásadným spôsobom ovplyvňuje postavenie žalobcu ako účastníka právnych vzťahov. Predmetné zloženie peňazí do notárskej úschovy je v rozpore s obsahom zákonných ustanovení o zmenkových záväzkoch. Toto konanie nemôže byť považované za konanie v prospech žalobcu, keďže právny úkon zloženia peňazí do notárskej úschovy nemá za následok splnenie zmenkového záväzku. Poukázal na to, že v prípade riadneho plnenia zákonných povinností notára, žalovaný v 1. rade mal na základe verejných listín, teda výpisu z obchodného registra, preveriť a zistiť, že žalovaná v 2. rade nebola riadne splnomocnená osobami zapísanými v obchodnom registri a bol povinný odmietnuť osvedčiť vyhlásenie žalovanej v 2. rade ako splnomocnenkyne žalobcu, o ktorých žalovaný v 1. rade už v rozhodnom čase musel vedieť, že sú protiprávne. Plná moc bola neplatná a z výpisu z obchodného registra vyplýva, kto môže navonok, akým spôsobom konať za spoločnosť, čo bolo zrejmé. Žalobca sa domnieva, že práve žalovaní v 1. a 2. rade neunesli dôkazné bremeno. Súd prvej inštancie sa jednostranne zamerával len na tvrdenie žalovaných a tu je potrebné konštatovať, že naliehavosť právneho záujmu nie je limitovaná len hrozbou finančnej škody alebo ujmy, ale je daná aj v prípade, ak pretrváva právna neistota spoločnosti, konkrétne žalobcu, v ktorej sa doteraz nachádza. Žaloba na určenie vždy obstoí vtedy, ak niet iný prostriedok, ktorý právne by pôsobil na to, že sa odstráni nezákonný stav, ktorý ohrozuje spoločnosť žalobcu. Spoločnosť žalobcu je v neistom postavení, a preto bol daný záujem na tom, aby súdne rozhodnutie bolo vydané v súlade so žalobným návrhom a ten by odstránil neistotu a postavenie u žalobcu. Súd prvej inštancie navyiac nevykonával navrhované dôkazy, predovšetkým nezabezpečil listiny od notára, ktorými by sa preukazovali isté skutočnosti a práve na základe týchto listín bolo možné náležite zistiť skutkový stav veci. Rovnako súd prvej inštancie podľa názoru žalobcu nedal jasne odpoveď na to, že nezabezpečí notárske spisy a nevykoná tento dôkaz, navyiac notár bol povinný notárske spisy predložiť a práve otázka neplatnosti napadnutých úkonov by mala vplyv napr. vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, že by mohol vrátiť odmeny na vydanie sumy, ktorá bola pripísaná v prospech notára z dôvodu úložky peňazí v banke

a toto sa dalo zistiť až zo spisového materiálu. Nesúhlasia ani s nárokom na náhradu trov konania, postup žalovaného v 1. a 2. rade bol nezákonný, a tak aj bolo nespravodlivé určiť, že sú povinní platiť trovy. Domnievajú sa, že princíp materiálnej ochrany v zákonnosti nebol dodržaný a súd poskytol ochranu nezákonnému postupu.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný v 2. rade. Považoval odvolanie žalobcu za nedôvodné v celom rozsahu a rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Žalobca opakuje stále tú istú argumentáciu s tým, že má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov a v tejto súvislosti aj zmenil žalobu podaním z 03.06.2019. Podľa názoru žalovaného v 2. rade, súd prvej inštancie sa musel najprv vysporiadať s otázkou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Žalobca síce stále deklaroval túto opodstatnenosť, no žiadnym spôsobom nešpecifikoval, ani nepreukázal a ani netvrdil, že by tento nárok bol dôvodný v súvislosti s konkrétnymi okolnosťami veci. Žalobca mal možnosť sa k veci vyjadriť, navrhnúť aj ďalší postup, na základe toho mal za to, že je potrebné ako vecne správne rozhodnutie potvrdiť.

Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na to, že ich stanovisko je nemenné, naliehavý právny záujem nebol preukázaný, pohľadávky, ktoré by prípadne mohli jestvovať v minulom období zanikli, keďže žalobca prešiel reštrukturalizáciou. Z toho dôvodu už okolnosti uvádzané v odvolaní zo strany žalobcu považoval za irelevantné.

K vyjadreniam žalovaných v 1. a 2. rade sa vyjadril žalobca, ktorý naďalej trval na tom, že rozhodnutie nie je správne, že existuje naliehavý právny záujem na určení neplatnosti týchto úkonov a navrhoval zabezpečiť notárske spisy Krajským súdom v Prešove tak, ako to navrhoval v konaní pred súdom prvej inštancie a vytýčiť vo veci termín.

Žalovaní v 1. a 2. rade zotrvávali na svojich stanoviskách a navrhli rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, podľa § 34 CSP dospel k záveru, že v zákonom stanovenej lehote oprávnená osoba podala odvolanie, ktoré považoval vo vzťahu k argumentom žalobcu za nedôvodné. Preskúmal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 378, § 379 a § 380 CSP.

Nateraz z obsahu spisu vyplýva, že Z plnomocenstva zo dňa 14.10.2002 súd prvej inštancie zistil, že toto malo byť odporkyni v 2. rade udelené pôvodne žalovaným v 3. rade a F. I. J., a na základe ktorého mala žalovaná v 2. rade zastupovať žalobcu pri prezentácii a predložení zmenky veriteľom SLÁVIA CAPITAL, a.s. a Slovenskej chemickej spoločnosti, a.s.

Z notárskej zápisnice sp. zn. N 578/2002 NZ 589/2002 vyplýva, že žalovaná v 2. rade na základe plnomocenstva zo dňa 14.10.2002, dňa 17.10.2002 v pobočke Prvej komunálnej banky, a.s. v Michalovciach, predložila na úhradu hotovosť v sume 12.665.972,- Sk, avšak z dôvodu neprítomnosti zmenkového veriteľa SLÁVIA CAPITAL, a.s., túto následne uložila do notárskej úschovy u žalovaného v 1. rade.

Zo zápisnice sp. zn. N 579/2002 vyplýva, že žalovaná v 2. rade dňa 17.10.2002 na základe plnomocenstva zo dňa 14.10.2002, v pobočke Prvej komunálnej banky, a.s. v Michalovciach, predložila na úhradu hotovosť v sume 12.665.972,- Sk, avšak z dôvodu neprítomnosti zmenkového veriteľa SLÁVIA CAPITAL, a.s., túto následne uložila do notárskej úschovy u žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 1. rade zápisnicou potvrdil prijatie hotovosti do notárskej úschovy.

Zo zápisnice sp. zn. N 581/2002 je zřejmé, že žalovaná v 2. rade dňa 17.10.2002 na základe plnomocenstva zo dňa 14.10.2002, v pobočke Prvej komunálnej banky, a.s. v Michalovciach, predložila na úhradu hotovosť v sume 10.643.836,- Sk, avšak z dôvodu neprítomnosti zmenkového veriteľa Slovenská chemická spoločnosť, a.s., túto následne uložila do notárskej úschovy u žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 1. rade zápisnicou potvrdil prijatie hotovosti do notárskej úschovy.

Z uznesenia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 1NcD/3119/02 zo dňa 02.03.2006 súd prvej inštancie zistil, že súd v konaní o prijatie sumy 23.309.8089,- Sk do úschovy vrátil žalovanému v 1. rade prostriedky zložené do úschovy. Súčasne konštatoval, že žalovaná v 2. rade nedisponovala oprávnením na vykonanie právnych úkonov voči tretím osobám, v mene žalobcu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.03.2006.

Z notárskej zápisnice spísanej JUDr. Vierou Kotvanovou, notárkou v Holíči dňa 24.05.2006, sp. zn. N 77/2006 NZ 20210/2006 NCRIs 20104/2006, súd zistil, že F. K. L. a F. B. E., ako štatutárni zástupcovia spoločnosti ENERGY SK a.s., ako likvidátora žalobcu, zložili do notárskej úschovy sumu 10.643.836,- Sk v prospech zmenkového veriteľa RAWSON Holding, a.s.

Z notárskej zápisnice spísanej JUDr. Vierou Kotvanovou, notárkou v Holíči dňa 24.05.2006, sp. zn. N 78/2006 NZ 20212/2006 NCRIs 20105/2006, súd zistil, že F. K. L. a F. B. E., ako štatutárni zástupcovia spoločnosti ENERGY SK a.s., ako likvidátora žalobcu, zložili do notárskej úschovy sumu 12.665.972,- Sk v prospech zmenkového veriteľa SLÁVIA CAPITAL, a.s.

Zo spisu Okresného súdu Poprad vedeného pod sp. zn. 8C/100/2006 súd zistil, že dňa 17.10.2002 sa žalovaná v 2. rade na základe plnomocenstva udeleného za žalobcu F. K. L. a F. I. J. dňa 14.10.2002, dostavila do pobočky Prvej komunálnej banky, a.s. v Michalovciach, pričom žalovaného v 1. rade požiadala o osvedčenie o právne významných skutočnostiach, teda o tom, že dňa 17.10.2002 bola pripravená v zmysle výzvy na zmenkové plnenie, zaplatiť zmenu pre zmenkového veriteľa SLÁVIA CAPITAL, a.s. v sume 12.665.972,- Sk. Žalovaný v 1. rade ako notár notárskou zápisnicou sp. zn. N 578/2002 NZ 589/2002 osvedčil, že žalovaná v 2/ rade sa do pobočky banky dostavila a nakoľko sa na prevzatie hotovosti nedostavil zmenkový veriteľ, žalovaný v 1. rade prijal sumu 12.665.972,- Sk do notárskej úschovy. V notárskej zápisnici žalovaný v 1. rade uviedol, že hotovosť bola zložená splnomocnenou zástupkyňou zložiteľa ZACHEM, a.s. Strážske, na účet notárskej úschovy. Vyplatenie predmetu úschovy je upravené v zápisnici o prijatí peňazí do úschovy sp. zn. N 579/2002 zo dňa 17.10.2002. Žalovaná v 2. rade predložila žalovanému v 1. rade plnomocenstvo zo dňa 14.10.2002, ktorým malo predstavenstvo žalobcu v súlade s uznesením predstavenstva č. 16/2002 splnomocniť žalovanú v 2. rade na zastupovanie spoločnosti pri prezentácii a predložení zmenky SLÁVIA CAPITAL, a.s. a Slovenskej chemickej spoločnosti, a.s. prípadne indosantov. Plnomocenstvo je podpísané za žalobcu F. K. L., predsedom predstavenstva a F. „I.“ J., členom predstavenstva.

Rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 8C/100/2006 - 520, súd určil, že udelenie plnomocenstva odporkyni v 2. rade na zastupovanie navrhovateľa, na základe plnej moci zo dňa 14.10.2002, je neplatný právny úkon. Určovací výrok rozsudku nadobudol právoplatnosť dňa 24.06.2014.

Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

Určovací žaloba podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP,“) sa v súlade s ust. § 470 ods.2 CSP podľa ustanovení OSP. Tento záver vyplýva z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR napr. 9Cdo/7/2021, citujem: „V danom prípade predmetom konania bola žaloba žalobcu o určenie neplatnosti právnych úkonov medzi žalovanými v 1 a 2. rade , pritom žaloba bola podaná za účinnosti OSP“.

Podľa § 80 písm. c) OSP návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

V zmysle ust. § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Odvolací súd vyzval strany sporu na vyjadrenie k možnému použitiu ust. § 80 písm. c) OSP v spojení s ust. § 470 ods. 2 CSP.

Žalobca na uvedenú výzvu odvolacieho súdu nereagoval.

Žalovaný v 1.rade oznámil , že nemá námietky k použitiu ust. § 80 OSP.

Žalovaný v 2. rade oznámil, že po pripustení zmeny žaloby na určenie neplatností právnych úkonov vykonaných žalovanou v 2. rade v zastúpení žalobcu už za účinnosti CSP (podanie žalobcu zo dňa 03.06.2019), nesúhlasí s výzvou odvolacieho súdu na možné použitie ust. § 80 písm. c) OSP.

Základným predpokladom, aby sa súd zaoberal otázkou neplatnosti v rámci určovacej žaloby, je preukázanie naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Podľa výkladu podávaného ustálenou súdnou praxou je naliehavý právny záujem daný najmä tam, kde by bez požadovaného určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo by sa jeho postavenie stalo neistým. Žaloba preto spravidla nemôže byť opodstatnená tam, kde možno žalovať na splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku.

Určovací žaloba podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku je skôr preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde jej pomocou možno eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, a jednak v prípadoch, v ktorých určovací žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravy, tvoriace určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Tieto funkcie korešponujú s podmienkou naliehavého právneho záujmu. Ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať, že ich určovací žaloba bude plniť, nebude ani právny záujem na takomto určení. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 28/2009).

Ak všeobecné sudy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 590/2017).

Odvolačný súd dospel k záveru, že podstatnými okolnosťami žaloby sa zaoberal súd 1. inštancie, ktorý hoci naliehavosť právneho záujmu posudzoval podľa ust. § 137 písm. c) CSP, ktorý právny predpis ešte prísnejšie posudzuje otázky naliehavosti právneho záujmu na určení neplatnosti právnych úkonov a favorizuje žaloby na plnenie. Odvolačný súd posudzoval vec podľa ust. § 80 písm. c) OSP, závery o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe sú opodstatnené.

Žalobca k naliehavému právnenému záujmu netvrdil žiadne relevantné skutočnosti svedčiace o jeho stave právnej neistoty a nepredložil o tom dôkazy. Naopak, tvrdil, že stav porušenia jeho práva už nastal, ak bez právneho základu vykonala úkony žalovaná v 2. rade, v mene žalobcu a tieto realizovala u žalovaného v 1. rade. Žalobca sa obmedzil v priebehu celého konania na tvrdené možné dôsledky, ktoré v budúcnosti by mohli nastať (okrajovo spomenul odmenu notára za vykonané úkony, bez bližšej konkretizácie) a iné okolnosti neuvádzal. Od právnych úkonov, ktorých neplatnosti sa v konaní domáhal uplynulo dlhá doba (18 rokov), napriek tomu dôvody, pre ktoré podal predmetnú žalobu formuloval veľmi všeobecným, až neurčitým a vágnym spôsobom. Pritom v konaní súd 1. inštancie opakovane žalobcu na označenie dôvodov pre vyhovie podanej žaloby vyzýval.

Preto odvolačný súd považoval rozhodnutie súdu 1. inštancie za vecne správne a návrhy na zabezpečenie kompletného spisového materiálu vrátane všetkej korešpondencie, týkajúceho sa notárskych úschov (podanie žalobcu z 12.10.2021) za situácie, kedy odvolačný súd v zhode so súdom 1. inštancie dospel k negatívnemu záveru o nesplnení základnej podmienky pri podaní určovacej žaloby žalobcom, nepovažoval za dôvodné.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. (G. J. c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že: "súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu". (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolačný súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez významu.

Z vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie súdu 1. inštancie ako vecne správne potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle zásady úspechu. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný a úspech mala strana žalovaných, preto podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalovaným v 1. a 2. rade vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100 %.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).